

temet er av den oppfatning at en slik formålsparagraf ikke passer inn i et teknisk reglement. Hensynet til almenne miljø- og brukerhensyn herunder flomdemping blir uansett ivaretatt gjennom NVEs forslag til manøvreringsreglement som sikrer en hensiktsmessig vannstand og vannføring i vassdraget.

Nærings- og energidepartementet

tilrår:

Det fastsettes endret manøvreringsreglement for reguleringen av Vegår i samsvar med Nærings- og energidepartementets foredrag av 27. mai 1994.

12. Kraftverkene i Orkla.

(Endring av manøvreringsreglement for reguleringen av Orkla og Grana.)

Kongelig resolusjon av 3. juni 1994.

I. Innledning

Foreliggende sak gjelder søknad av 14. august 1992 fra fylkesmannen i Sør-Trøndelag om endring i manøvreringsreglementet for Kraftverkene i Orkla (KVO) for reguleringen av Orkla/Grana.

II. NVEs innstilling

Innstillingen fra Norges vassdrags- og energiverk av 24. mars 1994 lyder:

«Kraftverkene i Orkla

Søknad om endring av manøvreringsreglementet for reguleringen av Orkla og Grana (121.Z) i Meldal og Orkdal kommuner, Sør-Trøndelag fylke

NVE har via Nærings- og energidepartementet mottatt brev av 14. august 1992 fra fylkesmannen i Sør-Trøndelag til Direktoratet for naturforvaltning med følgende forslag:

«Orklareguleringen - søknad om å underskride minstevassføringen på strekningen Bjørset - Svorkmo

Fylkesmannen vil med dette be om at Kraftverkene i Orkla (KVO) gis anledning til å underskride minstevassføringen på 10 m³/sek på strekningen Bjørset - Svorkmo i tiden 15. september - 31. oktober.

Reguleringen av Orklavassdraget innebar at vassføringen på strekningen Bjørset - Svorkmo kraftverk ble vesentlig redusert. Den pålagte minstevassføringen på denne strekningen til ulike tider av året er følgende:

1. Fra Bjørsetmagasinet skal det i den del av perioden 1. mai - 31. august som faller utenom selve vårfloppen slippes en minstevassføring som i gjennomsnitt skal fastsettes mellom 20 m³/sek og

30 m³/s etter departementets nærmere bestemmelse til enhver tid.

2. I tida fra 1. september og til gytingen er avsluttet ca. 25. oktober skal minstevassføringen fastsettes mellom 10 m³/sek og 15 m³/sek etter departementets nærmere bestemmelse.
3. Fra 25. oktober til utgangen av oktober måned trappes vassføringen jevnt ned til 4 m³/sek som er minste tillatte vassføring resten av året.
4. Etter nærmere avtale med en oppsynsmann oppnevnt av Miljøverndepartementet foretas slippingen slik at en får en hensiktsmessig variasjon i vassføringen i tida etter flomvassføringen.

Departementet har bestemt at minstevassføringen i tiden 1. mai - 31. august skal være 20 m³/sek. Dette er en gjennomsnittsverdi, slik at det skal kunne fastsettes hensiktsmessige variasjoner i vassføringen. Departementet har videre bestemt at minstevassføringen i tiden 1. september - ca. 25. oktober skal være 10 m³/sek.

Etter registreringer av gytetiden først på 80-tallet ble tidspunktet for nedtapping av vannføringen til 4 m³/sek utsatt fra ca. 25. oktober til ca. 1. november. I de senere år har nedtappingen først startet etter 1. november.

Fiskeforvalteren ved fylkesmannens miljøvern-avdeling er utnevnt til oppsynsmann for variasjon i vannføringen. Samarbeidet med KVO har etter vår oppfatning gått bra, men omstendighetene innebærer nødvendigvis at det vil oppstå tidsrom hvor fiskeinteressene og kraftverksinteressene ikke kan forenes.

Rutinene for vannslipp over Bjørsetdammen har endret seg noe i de siste årene. Årsaken til dette er at problemstillingene og forutsetningene etter hvert har endret seg. Det var tidligere snakk om å variere vannføringen over Bjørsetdammen for å oppnå oppgang over dammen. Av denne grunn ble det sluppet en lokkeflom på 30 m³/sek en gang i døgnet. Denne ordningen ble gjennomført i 1989 og deler av 1990. Etter en del tiltak, bl. annet bygging av ny laksetrapp på vestsiden og innsnevring av overløpet i luke 1, kombinert med en lavere stilling av damluka, ble dette problemet løst tilfredsstillende. Etter dette er det sluppet lokkeflom to ganger pr. uke med seks timers varighet (deler av 1990 og 1991).

I 1992 oppsto et nytt problem, i det fisken i større grad enn tidligere stoppet opp ved Svorkmo kraftverk. For å løse dette problemet måtte lokkeflommen forlenges. Dette førte til at rutinene for vannslipp måtte endres. Det ble derfor sluppet en lokkeflom på 30 m³/sek i tolv timer, noe som viste seg å være effektivt.

For å kompensere det økte vannslippet som lokkeflommen representerer, blir det umiddelbart etterpå sluppet 19 m³/sek. over Bjørsetdammen inntil tapet er utlignet. Dette innebærer at vannføringen i vassdraget på strekningen Bjørset - Svorkmo blir rel. liten over et lengre tidsrom, og det oppstod en del misnøye blant fiskere som mener at forholdene for fiskeutøvelse på denne måten blir unødvendig forringet. Fylkesmannen tok opp disse problemene med representanter fra KVO, grunneiere og fiskere i møte den 25. juni. Det var enighet om at vannføringen burde ligge over 20 m³/sek for å oppnå bedre fiskeforhold, helst på 22 - 23 m³/sek. Det ble videre diskutert hvorvidt for mye sluppet vann i fiskesesongen kunne tas igjen på andre tidspunkt, og KVO var ikke uvillig til å gå inn på en slik løsning. Følgende ramme for vannslipp ble foreslått:

Fullstendig utredning i "Meddelte vassdragskonsesjoner 1994".

fra fylkesmannen, grunneiere, fiskere og Kraftverkene i Orkla (KVO). Det var der enighet om at vannføringen i de mest kritiske perioder helst burde ligge på 22-23 m³/s for å oppnå bedre fiskeforhold. Dette er 2-3 m³/s over den minste vannføring som er fastsatt i manøvreringsreglementet. For at KVO skulle få utlignet det tap man derved ville få, beregnet til ca. 1,6 GWh pr. år, ble det foreslått at man kunne redusere minste vannføringen i perioden 15. september - 31. oktober fra 10 m³/s til 8 m³/s. De berørte instanser mente at denne reduksjonen ville medføre ubetydelige ulemper for fisken i dette tidsrommet i forhold til de fordeler man oppnår ved å øke vannføringen i de mest kritiske perioder i fiske-sesongen. Fylkesmannen utarbeidet søknaden om endring av manøvreringsreglementet i samsvar med dette.

Det er en forutsetning fra søkers og NVEs side at underskridelsen av vannføringen skal skje i bakkant av tidsrommet 15. september-31. oktober. Det vil si at dersom man trenger f.eks. 25 dager med lavere vannføring for å kompensere tapet, vil dette måtte skje i periodens 25 siste dager. Underskridelsen skal dessuten foregå kontinuerlig i hele det aktuelle tidsrom. Det forutsettes videre at den totale vannslippingen gjennom året ikke skal endres i forhold til det som er fastsatt i konsesjonen. Ordningen er forøvrig en prøveordning som skal gjelde til og med 1997.

Skader og ulemper

Det synes ut fra de innkomne uttalelser fra fiskesakkyndig hold som om en reduksjon av minste vannføringen fra 10 m³/s til 8 m³/s i tidsrommet 15. september-31. oktober vil medføre begrensede skadevirkninger på fisket i elva. Konsekvensene for landbruk, forurensning, mv synes noe vanskeligere å vurdere, men ut fra de berørte parter uttalelser synes de å bli forholdsvis beskjedne.

Departementets vurdering

Søknaden om endring i post 2 i manøvreringsreglementet for Orkla/Grana er et forsøk på ved et mindre tillegg i manøvreringsreglementet å løse problemet med oppgang av fisk forbi Svorkmo kraftverk. De berørte partene har hatt et konstruktivt samarbeid om dette. Forslaget medfører ingen endring av vannføringen året sett under ett, men innebærer en omfordeling innenfor den totale ramme som ble gitt i tillatelsen av 1978, slik at konsesjonæren ikke påføres tap.

Departementet anser at de fordeler man oppnår ved at vannføringen økes til 22-23 m³/s i fiskesesongen når hensynet til fisket tilsier det, overstiger de ulemper som kan oppstå ved at det gis tillatelse til å minske vannføringen fra 10 m³/s til 8 m³/s i perioden 15. september - 31. oktober. Det legges også vekt på at de som har uttalt seg til endringsforslaget ikke har

hatt innvendinger, og at konsesjonæren og representantene for fiskeinteressene er enige om endringen.

Nærings- og energidepartementet tilrår i samsvar med NVEs forslag at manøvreringsreglementets post 2 gis følgende tillegg:

«Minste vannføringen på 10 m³/s ut fra Bjørsetmagasinet kan underskrives i tiden 15. september - 31. oktober. I bakkant av denne perioden kan vannføringen være ned til 8 m³/s inntil den vannmengden som er sluppet ut over 20 m³/s i perioden fra vårflommens slutt til 31. august er kompensert.»

Det forutsettes at denne endringen gjelder frem til og med 1997. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag kan i samarbeid med KVO justere forsøket dersom det oppstår uforutsette skader/ulemper. Det forutsettes at KVO setter opp tilleggsinformasjon på måler og kontrollsteder om de nye vannføringsbestemmelsene.

Nærings- og energidepartementet

tilrår:

I medhold av lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 nr 17 endres manøvreringsreglementet for Orkla-/Granautbyggingen i henhold til forslag inntatt i Nærings- og energidepartementets foredrag av 3. juni 1994.

13. Oppland Energiverk DA

(Tillatelse til utbygging m.v. av Eidsfossen i Begna i Sør-Aurdal kommune i Oppland.)

Kongelig resolusjon 15. juli 1994.

I Innledning

Den foreliggende sak gjelder søknad av 8. desember 1988 fra Oppland Energiverk om konsesjon for utbygging m.v. av Eidsfossen i Sør-Aurdal kommune, Oppland fylke.

II NVEs innstilling

Norges vassdrags- og energiverk (NVE) har i brev av 5. november 1992 avgitt følgende innstilling i saken:

«Fra Oppland Energiverk er innkommet følgende søknad, datert 8. desember 1988:

«Oppland Energiverk søker hermed om tillatelse til utbygging av Eid kraftverk i overensstemmelse med vedlagte planer.